

■ Працяг тэмы

ЗЛАЧЫНСТВА
І ПАКАРАННЕ

Дзяржабвінавачанне запытала найвышэйшую меру пакарання для двух «чорных рыэлтараў» і яшчэ для двух — болей чым па 20 гадоў турэмнага заключэння.

Для таго каб пералічыць у судзе ўсе тыя злачынствы, што здзейснілі абвінавачаныя, пракурору аддзела Генеральнай пракуратуры Юрыю ШАРСТНЁВУ і старшаму пракурору аддзела пракуратуры Магілёўскай вобласці Аляксандру РАМАНВУ спатрэбілася два дні. Нагадаем, што два гады таму ў Магілёве былі затрыманы сужэнцы Ігар і Таццяна Гершанковы, Сямён Беражны і Барыс Калеснікаў па падазрэнні ў незаконным рыэлтарстве і забойстве людзей. На іх рахунку шэсць загубленых жыццяў, яшчэ тром чалавекам цудам удалося пазбегнуць смерці ад іх рук. Змоўшчыкі дзейнічалі па адной і той жа схеме. Знаходзілі ахвяру сярод кватэрных даўжнікоў, прапаноўвалі дапамогу па пагашэнні запазычанасці, потым угаворвалі прадаць нерухомасць, каб вярнуць ім доўг, а на астатнія грошы купіць сабе жыллё. Але як толькі чалавек атрымліваў на рукі грошы, яго везлі на могількі, дзе загадзя ўжо была падрыхтавана магіла. Перад тым як адправіць небарак у яму, яны апоівалі яго гарэлкай з клафілінам. І нават не чакалі, калі ахвяра памрэ. Скручвалі скотчам рукі і ногі, а часам яшчэ галаву і грудзіну, і закопвалі.

Псіхалагічна падсудныя былі гатовыя да самага горшага. Усе яны маладыя людзі, ва ўзросце ад 31 да 36 гадоў. На выхаванні сужэнцаў Гершанковых два непаўналетнія дзіцяці. Гершанковы-старэйшыя,

безумоўна, вар'яты, але нават далёкаму ад справы чалавеку становіцца не па сабе, калі гучыць запыт аб выключнай меры пакарання. Калі пракурор Юры ШАРСТНЁВ пачаў пералічваць грахі падсудных і запытаў пакаранне, Таццяна, якой пагражае 24 гады турмы, не змагла стрымаць слёз. Яе муж, для якога пракурор запытаў найвышэйшую меру пакарання, нават не паварушыўся, але відаць было, як сталі торгацца яго шчокі. Барысу Калеснікаву пракурор запытаў 22 гады і 1 месяц турмы. Наколькі гэта яго кранула, цяжка сказаць. Ён як сядзеў з апущаным долу тварам, так і застаўся сядзець. І толькі Сямён Беражны, якому таксама запыталі «вышук», спакойна сядзеў нага за нагу, быццам нічога і не адбылося. Толькі пераклаў з рукі ў руку нейкую пацёртую кніжку.

Сярод тых, хто прысутнічаў пры гэтым у судовай зале, былі пацярпелыя і родныя пацярпелых. Віктару Яфрэменку цудам пашчасціла пазбегнуць горкай долі.

— У мяне была вялікая запазычанасць за кватэру, — раскажаў ён карэспандэнту «Звязды». — Аднойчы, калі я ішоў дадому, да мяне падбег нейкі малады чалавек, які прадставіўся судовым выканаўцам, і сярдзіта папракнуў: маўляў, колькі я цябе буду шукаць? Скажаў, што ўжо ёсць пастанова на высяленне і ў мяне ёсць толькі месяц на пошукі грошай. Насцярожыла, што замест пастановы ён мне паказаў газету, дзе нешта было падкрэслена. І працягнуў паперку без пятчкі, якую запатрабаваў падпісаць. Скажаў, што, ка-

лі праз месяц не заплачу, мяне высяляць. Як потым высветлілася, за судовага выканаўцу сябе выдаваў Сямён Беражны.

З таго моманту ў адзінокага пенсіянера закончылася спакойнае жыццё. Хутка ён пазнаёміўся з Гершанковым і астатнімі ўдзельнікамі гэтай кампаніі. Яны выдавалі сябе за дабрадзеяў. Нават далі грошы, каб мужчына пагасіў доўг. Потым сталі падшукваць яму варыянты для абмену. Але ўласніка кватэры пачала ўжо турбаваць гэтая надакучлівасць. І ён адмаўляўся ад усіх варыянтаў. Пасля чарговай няўдалай здзелкі дабрадзеі страцілі цяпер і пачалі яму пагражаць. Завезлі ў лес для размовы і нават больш за два тыдні трымалі пад замком. У рэшце рэшт небараку выратавала яго знаёмая. Яна купіла ў яго кватэру, а грошы паклала яму на рахунак. Мужчына зняў роўна столькі, колькі яму трэба было вярнуць гэтым людзям.

Яфрэменка цалкам падтрымаў тое пакаранне, якое запыталі дзяржабвінаваўцы. Ён упэўнены: такім людзям не месца ў грамадстве. З ім згодны і ўсе тыя пацярпелыя ад дзеянняў псеўдарыэлтараў людзі, якія прысутнічалі ў зале. Але канчатковая кропка ў гэтай справе будзе пастаўлена крыву пазней. Яшчэ суд заслужае меркаванні астатніх пацярпелых і абаронцаў. Потым абвінавачаным будзе дадзена апошняе слова, і толькі пасля гэтага суд вынесе сваё канчатковае рашэнне. Газета будзе працягваць сачыць за развіццём гэтай справы.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
zigulya@zviazda.by

■ Як ёсць

З алкаголем перабор, з фруктамі недабор

Упершыню ў краіне ацанілі распаўсюджанасць фактараў рызыкі неінфекцыйных захворванняў па метадалогіі Сусветнай арганізацыі аховы здароўя. Удзельнікам STEPS («Крокі») сталі каля 6 тысяч беларусаў ва ўзросце 18—69 гадоў з усіх рэгіёнаў.

У межах даследавання STEPS паक्रокава вызначалася распаўсюджанасць асноўных паводзінскіх і біялагічных фактараў рызыкі неінфекцыйных захворванняў сярод дарослага насельніцтва — ужыванне тытуню і алкаголю, гіпадынамія, нездаровае харчаванне, лішняя вага і атлусценне, павышаны артэрыяльны ціск, павышаны ўзровень глюкозы і ліпідаў у крыві, а таксама сярэдні ўзровень спажывання ў папуляцыі солі і пратэінаў. Неінфекцыйныя захворванні з'яўляюцца асноўнай прычынай смяротнасці ў краінах Еўрапейскага рэгіёна СААЗ, у тым ліку ў Беларусі.

Усе ўдзельнікі даследавання былі падзелены на некалькі ўзроставых груп, абавязковай умовай было асобнае даследаванне гарадскога і сельскага насельніцтва. Усе звесткі пазначаліся і апрацоўваліся электроннымі спосабам. Кожны апытаны даваў згоду як на дачу адказаў падчас анкетавання, так і на правядзенне вымярэнняў

росту і вагі, правядзенне біяхімічнага даследавання.

Як паказала STEPS, 13 працэнтаў 40—69-гадовых маюць больш як 30-працэнтную рызыку развіцця захворванняў сістэмы кровазвароту. Агульныя фактары рызыкі для развіцця кардыялагічных і анкалагічных захворванняў, цукровага дыябету ў нашай папуляцыі маюць высокую распаўсюджанасць: 27 працэнтаў дарослых ва ўзросце ад 18 да 69 гадоў штодня кураць; 53 працэнтаў ўжывалі алкаголь на працягу апошняга месяца; 73 працэнтаў ўжываюць менш за пяць порцыяў фруктаў/агародніны на дзень; 60 працэнтаў маюць лішнюю вагу; 25 працэнтаў — атлусценне; 45 працэнтаў — павышаны артэрыяльны ціск.

Паводле слоў прадстаўніка СААЗ у Беларусі Батыра БЕРДЫКЛЫЧАВА, удалося атрымаць вельмі каштоўную і якасную інфармацыю для паспяховага падрыхтоўкі адпаведных праграм па кантролі за неінфекцыйнымі захворваннямі, больш эфектыўнага планавання мерапрыемстваў па прафілактыцы і барацьбе з імі. Вынікі будуць улічаны пры рэалізацыі мерапрыемстваў дзяржпраграмы «Здароўе народа і дэмаграфічная бяспека ў Рэспубліцы Беларусь» на 2016—2020 гады.

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

■ Запашальнік

ПАД НЕБАМ ВІЦЕБСКА

З 10 па 18 ліпеня пройдзе XXVI Міжнародны фестываль мастацтва «Славянскі базар у Віцебску». Гэта пляцоўка для самых розных праектаў, і сёлета іх будзе больш за 100. Канцэрты вядомых выканаўцаў, тэатральныя пастаноўкі, выступленні маладых артыстаў — гэта толькі частка таго, што можна будзе ўбачыць у Віцебску.

На сольныя канцэрты зорак расійскай эстрады білеты ўжо хутка будуць распрададзены — гэта выступленні Зары, Грыгорыя Лепса, Стаса Міхайлава, Валерыя Меладзе, Ягора Крыда, гуртоў «Руки вверх» і «Сплин». Абудзецца адмысловы канцэрт «Вітае Украіна». Там выступяць каля дзесяці ўкраінскіх спевакоў — як народных артыстаў, так і маладых выканаўцаў.

— Завершаны адбор удзельнікаў для міжнароднага конкурсу, — адзначае дырэктар фестывалю «Славянскі базар у Віцебску» Аляксандр СІДАРЭНКА. — Сёлета прайшло 16 папярэдніх канцэртаў у розных краінах. Упершыню адбыўся адборачны тур на Мальце. Напрыклад, у латвійскай Рызе для ўдзелу паступіла каля 200 заявак. Старшынёй журы дзіцячага конкурсу будзе расійская спявачка Варвара, а старшынёй журы вакальнага конкурсу для дарослых — Адамка Хрыстава, вядомая балгарская выканаўца.

Пройдзе і каля дзесяці тэатральных пастаповак. Як адзначае Аляксандр Сідарэнка, трапіць на іх досыць складана, бо білеты імкліва распрадаюцца. Больш шанцаў паглядзець тыя п'есы, што будуць ісці не ў Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя Якуба Коласа, а на сцэне канцэртнай залы «Віцебск».

Цікава будзе ўбачыць і «Лялечны квартал». У фестывальнай праграме спектаклі для дзя-

цей і дарослых прадставяць Беларускі тэатр «Лялька», Гродзенскі тэатр лялек, а таксама лялечныя тэатры з Расіі, Украіны і Швецыі.

З 14 па 16 ліпеня на вуліцах і плошчах Віцебска разгорнецца III Фэст вулічнага мастацтва «На сямі вятрах». У яго межах адбудуцца інтэрактыўныя праекты вулічных тэатраў, музыкаў, перформераў, пазтаў, лялечных тэатраў і артыстаў.

Як адзначыла намеснік генеральнага дырэктара «Цэнтра культуры «Віцебск» Марына РАМАНОВСКАЯ, урачыстае адкрыццё фестывалю будзе надзвычай святочным. Яно пройдзе з удзелам Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі. Менавіта з яго рук атрымае ўзнагароду пераможца дзіцячага вакальнага конкурсу. Падчас пралага прагучаць яскравыя прывітанні ад розных краін.

Увогуле ж інтэрнацыянальная праграма фестывалю будзе надзвычай багатай. Іераманах Фоцій — рэгент хора Свята-Пафнуцьёўскага Бароўскага манастыра, пераможца тэлевізійнага праекта «Голас», выканае старадаўнія рускія раманы, а таксама сучасныя эстрадныя песні. Грузінскі ансамбль «Аліла», які ўжо скарэй гледачоў Еўропы і Азіі сваёй запальнай энергіяй, выканае грузінскія народныя песні і творы сучасных кампазітараў. Ансамбль танца «Алан», што прадстаўляе Паўночную Асецію — Аланію, — пакажа своеасаблівыя танцавальныя навалы, якія раскажуць пра гісторыю Каўказа ў суправаджэнні аркестра народных інструментаў...

Наш ансамбль «Сябры» і Анатоль Ярмоленка дадуць асобны канцэрт у рамках Дня Саюзнай дзяржавы. А вось Дзмітрыя Калдуна, Руслана Аляхно, Ядвігу Паплаўскую можна будзе пачуць толькі з асобнымі кампазіцыямі. Падаецца, прадстаўніцтва беларускай музыкі на такім маштабным фестывалі магло б быць большым...

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ. nina@zviazda.by

■ Класныя навіны

Для каго праезд застанеца бясплатным?

Мінскі метрапалітэн растлумачыў парадок праезду школьнікаў і выпускнікоў у летні перыяд.

Па-ранейшаму права бясплатнага праезду ў метро (і наземным пасажырскім транспарце) надаецца навучэнцам або выхаванцам устаноў агульнай сярэдняй і спецыяльнай адукацыі горада на падставе электроннай карты навучэнца або даведкі з бягучым тэрмінам дзеяння. У сувязі з заканчэннем навучальнага года гэтыя дакументы патрабуюць абнаўлення.

Акрамя таго, неабходна абнавіць даведкі для праезду на

перыяд з 1 ліпеня да 31 жніўня тым навучэнцам (у тым ліку выпускнікам 9-х класаў), якія ў летні час будуць задзейнічаны ў гарадскіх праграмах дадатковай адукацыі дзіцяй і моладзі, праграмах выхавання і аздарулення, а таксама дзецям і падлеткам, якія прымаюць удзел у буйнамаштабных масавых мерапрыемствах.

Выпускнікі 11-х класаў змогуць карыстацца бясплатным праездам у сталічным пасажырскім транспарце да 11 чэрвеня ўключна (да заканчэння здачы выпускных экзаменаў і іх адлічэння з устаноў адукацыі).

Варта нагадаць таксама, што пастановай Міністэрства

адукацыі нядаўна была зацверджана новая форма даведкі, якая дае школьнікам права бясплатнага праезду ў грамадскім транспарце, а таксама правілы рэгістрацыі такіх даведак. Цяпер у школьнай даведцы, акрамя інфармацыі пра месца жыхарства яе ўладальніка, у ніжнім левым куце даведкі павінен быць уклеены яшчэ і фотаздымак навучэнца памерам 40 на 30 мм. Гэта зроблена для таго, каб даведкай не маглі скарыстацца іншыя асобы.

Надзея НІКАЛАЕВА.
nikalaeva@zviazda.by

■ Небяспека

СМЯРОТНАЯ
ЗНАХОДКА

Увечары 6 чэрвеня выбух міны абарваў жыццё мужчыны ў Калінкавічах. Знойдзеныя на месцы фрагменты выбуховай прылады даюць падставу меркаваць, што боепрыпас быў часоў Вялікай Айчыннай вайны.

быя дзеянні з боепрыпасамі небяспечныя для жыцця. Пра такія знаходкі неабходна тэрмінова паведаміць у найбліжэйшае аддзяленне міліцыі.

Надзея АНІСОВІЧ.
anisovich@zviazda.by

Рэха вайны
і не толькі

У Лепелі ў мясцовага жыхара правахоўнікі выявілі і канфіскавалі дзве гранаты РГД-5, а таксама малакаліберную вінтоўку ТО3-8 і 2249 патронаў рознага калібру, паведамілі ў Міністэрстве ўнутраных спраў.

Заведзена крымінальная справа за незаконныя дзеянні ў адносінах да агнястрэльнай зброі, боепрыпасаў і выбуховых рэчываў. Па такім жа артыкуле давадзецца адказаць непратраўчому, раней судзімаму за крадзеж жыхару Гомеля, у якога супрацоўнікамі АМАП УУС быў выяўлены і канфіскаваны пісталет ТТ 1943 года выпуску.

Пра вайну нагадада і знаходка паблізу аграгарадка Ског Сенненскага раёна. Тут супрацоўнікі ГУБОЗІК МУС у лясным масіве знайшлі 163 мінамётныя міны часоў Вялікай Айчыннай. Боепрыпасы былі аб'яшчоджаны групай размініравання в/ч 5524.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by